

Biografies

The Tallis Scholars

Fundat el 1973 pel seu director, Peter Phillips, s'ha consolidat com un dels exponents principals de la música sacra renaixentista arreu del món, treballant perquè, mitjançant l'afinació i empastament, la puresa i claredat de so, la música estigui al servei del repertori renaixentista.

Realitza al voltant d'una setantena de concerts anuals. El 2013 el grup va celebrar el quarantè aniversari amb una gira mundial, amb 99 concerts en setze països, iniciant-la amb un concert a la catedral de Saint Paul a Londres, que va incloure el motet a 40 veus de Thomas Tallis *Spem in Alium* i l'estrena mundial de dos encàrrecs de Gabriel Jackson i Eric Whitacre.

La temporada 2014-15 va fer gires pels Estats Units, la Xina, Coreu del Sud, Hong Kong, així com també per Europa i el Regne Unit. Les seves actuacions als BBC Proms 2014 van suposar l'estrena mundial de *Requiem fragments* de Sir John Tavener, una obra escrita especialment per al grup. La primavera del 2014 va editar el disc d'Arvo Pärt, *Tintinnabuli*.

Una gran part de la reputació de The Tallis Scholars prové del treball que du a terme amb Gimell Records, el seu propi segell, creat per Peter Phillips i Steve Smith el 1980. Els enregistraments han assolit nombrosos premis: el 1987 va tenir l'honor de ser la primera formació en rebre el guardó d'"enregistrament de l'any" de la revista "Gramophone" per un disc de música antiga. A més, ha rebut dos Diapason d'Or de l'Année (1989), novament el Premi de Música Antiga de «Gramophone» (1991), i els anys 1994 i 2005 l'Early Music Award. Així mateix, va ser nominat als Grammy els anys 2001, 2009 i 2010. El 2012 va rebre el Diapason d'Or de l'Année i en l'any del seu quarantè aniversari, el grup va ser encimbellat pel vot del públic de «Gramophone» al Hall of Fame.

Peter Phillips, director

Peter Phillips ha assolit una gran reputació dedicada a la recerca i interpretació de la polifonia renaixentista. Després d'obtenir una beca a Oxford el 1972, va estudiar amb David Wulstan i Denis Arnold. Va fundar The Tallis Scholars el 1973, amb el qual ha ofert més de 1.750 concerts i ha fet més de 50 enregistraments, tot potenciant l'interès en la polifonia arreu del món.

A més de la tasca amb The Tallis Scholars, Peter Phillips continua col·laborant amb altres grups especialitzats, com els BBC Singers, el Collegium Vocale Gent, el Cor de Cambra d'Holanda, i actualment treballa amb el Cor de Cambra de Namur, l'Intrada de Moscou, Musica Reservata de Barcelona i El León de Oro d'Oviedo. També imparteix nombroses classes magistrals i tallers corals per tot el món, i és director artístic del Tallis Scholars Summer Schools. El 2014 va posar en marxa el Concurs Internacional de Coral a Cappella a Saint John's Smith Square (Londres), en el qual participen cors d'arreu del món.

Durant 29 anys ha estat columnista sobre música a «The Spectator». El 1995 esdevingué propietari i editor de «The Musical Times», la revista musical més antiga publicada de manera continuada. Ha publicat dos llibres, *English sacred music 1549-1949* (1991) i *What we really do* (2003 i 2013). Ha realitzat nombrosos programes de televisió i ràdio, intervenint nombroses vegades en *Music Weekly* de la BBC i per a la BBC World Service en *Kaleidoscope* (BBC Radio 4), *Today* (BBC Radio 4), i en ràdios dels Estats Units, Alemanya, França i el Canadà.

Peter Phillips ha estat recentment nomenat Reed Rubin Director of Music i Bodley Fellow a Merton College (Oxford). El 2005 va ser nomenat Chevalier de l'Orde des Arts et des Lettres pel Ministeri de Cultura de França.

Troba'ns a:

www.palaumusica.cat

Amb la col·laboració de:

ASSOCIACIÓ
ORFEO
CATALÀ

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE EDUCACIÓN, CULTURA
Y DEPORTE

inaem
INSTITUTO NACIONAL
DE INVESTIGACIONES DE LA MÚSICA

DIUMENGE, 20 DE SETEMBRE DE 2015 — 19.00 h
Cicle Coral Orfeó Català *Basílica de Santa Maria del Pi*

The Tallis Scholars

Peter Phillips, director

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

Programa

Sopranos: Amy Haworth, Emily Atkinson, Grace Davidson, Amy Wood.

Altos: Caroline Trevor, Patrick Craig.

Tenors: Simon Wall, Christopher Watson.

Baixos: Stephen Charlesworth, Jimmy Hollyday.

I

Giovanni Pierluigi da Palestrina (1525-1594)

Missa Papae Marcelli

35'

Kyrie

Gloria

Credo

Sanctus & Benedictus

Agnus Dei

II

Tomás Luis de Victoria (1548-1611)

Officium Defunctorum

35'

Taedet animam meam

Introitus - Requiem aeternam

Kyrie

Graduale

Offertorium - Domine Iesu Christe

Sanctus – Benedictus

Agnus Dei

Communio - Lux aeterna

Versa est in luctum

Responsorium - Libera me

Proper concert

KEA, Grup vocal

Diumenge 15.10.15 — 18 h

J. S. Bach: *Jesu, meine Freude*, BWV 227

J. Y. Daniel-Lesur: *Le cantique des cantiques* (1952)

A. Charles: *Requiem de l'oubli* (2011)

Comentari

Dues misses. Dos compositors cabdals del Renaixement i una ocasió única d'escoltar en viu dues obres bàsiques de la història de la música.

Giovanni Pierluigi da Palestrina (se'l coneix per la vila on va néixer i no pas pel seu nom i cognom) és un compositor imprescindible de la segona meitat del segle XVI, molt influent professionalment i mestre de nombrosos compositors. El seu llegat és present al llarg dels segles en tractats teòrics de composició (el *Gradus ad Parnassum* de Fux, el 1725), en el reconeixement de mestres posteriors (Bach reelaborà la *Missa Sine nomine*) o com a protagonista d'una òpera: *Palestrina*, de Hans Pfitzner (1917).

És un dels compositors més prolífics del Renaixement: més de sis-centes obres (entre música religiosa i profana); un corpus enorme només comparable al d'Orlandus Lassus, i del qual encara s'interpreta poc avui dia.

Ocupà molts càrrecs en les principals capelles de Roma, d'on mai no va voler marxar malgrat les ofertes de feina que li arribaven d'arreu. La seva situació familiar pesà molt a l'hora de romandre a Roma, així com les nombroses influències professionals en el si de l'Església. Allí va desenvolupar tota la seva carrera.

La *Missa Papae Marcelli* és un cas especial entre el centenar de misses de Palestrina: escrita a sis veus, la plantilla vocal ja és poc freqüent, amb tenors i baixos doblats (SATTBB). També és peculiar perquè no està basada en cap motet o madrigal previs ni parafraseja cap melodia de cant pla, sinó que és de composició lliure.

Du el nom del papa Marcel II Cervini, el pontificat del qual durà només tres setmanes, l'any 1555. Fou publicada per primer cop el 1567 però composta, sens dubte, pocs anys abans. La dedicatòria al difunt Papa probablement està lligada als debats del Concili de Trento sobre l'ús de la música en la litúrgia, per tal que no enaltís el plaer de l'oïda, sinó que el text fos clarament recognoscible, lliure de melodies i préstecs forans. El nom de Palestrina aparegué, probablement, en aquelles discussions, com a model i com a músic de moda, i Marcel Cervini era un encès defensor dels preceptes contrareformistes.

La *Missa* de Palestrina reflecteix aquest esperit amb una escriptura sovint vertical i homofònica, limitant la polifonia a la nota-contranota. Això li confereix un estil auster que podria haver convençut els cardenals assignats a estudiar la qüestió; Palestrina també diu de l'obra que era "*novo modorum genere*", és a dir, una nova forma d'expressió musical, frase que trobem en la dedicatòria de la col·lecció de 1567.

Palestrina fa un ús constant de petits grups vocals, amb múltiples combinacions entre les diferents veus. Aquest joc es fa palès amb la contraposició de blocs sonors, responnent-se els uns als altres, ara i adés, amb una intel·ligent situació dels *tutti*. El "Kyrie", "Sanctus" i "Agnus Dei" són tres parts de l'ordinari de la missa que compten amb més contrapunt, tot obrint la música a totes sis veus alhora. Això es deu, sens dubte, a la intenció de l'autor de fer més entenedor el text allí on n'hi ha més: "Gloria" i "Credo".

Tomás Luis de Victoria és 25 anys més jove que Palestrina i amb una producció molt més reduïda que el compositor romà. Tanmateix, la qualitat de la seva música és inqüestionable i és, sens dubte, un dels millors compositors espanyols de tots els temps.

Hi ha notícies no confirmades que ambdós es van conèixer a Roma, on Victoria desenvolupà bona part de la seva formació i carrera, abans de tornar a Madrid. Allí romangué gairebé un quart de segle com a organista al convent de les Descalzas Reales, fins a la seva mort, l'any 1611. A Roma, però, Victoria publicà gran part de la seva obra, de vegades en luxoses edicions que, diuen les males llengües, despertaren la gelosia de Palestrina...

A Madrid, Victoria coincidí amb l'emperadriu Maria –germana de Felip II i vídua de Maximilià II–, retirada de la vida pública al convent, amb qui establí bona relació. L'any 1603, quan moria l'emperadriu, la pèrdua va dur el ja madur compositor a escriure l'esplèndid *Officium Defunctorum*, que publicà l'Impremta Reial de Madrid dos anys més tard. Fou la seva darrera obra.

Aquest rèquiem, a sis veus, inclou la missa de difunts, un motet, el sponsori *Libera me* i la segona lliçó de matines.

No es pot expressar més amb menys notes. Victoria assigna el cant pla gairebé inalterable al *Cantus II* i la resta de veus elaboren un delicat contrapunt al seu voltant amb destresa i sempre donant pas al text, amb notes llargues i dissonàncies elegantment preparades. No hi ha fragment que es pugui destacar per sobre d'un altre: des de l'absoluta verticalitat del "*Taedet animam meam*" a la cadena de dissonàncies entre les veus agudes al "Kyrie II"; el crit ofegat del *bassus* al fragment "*De paenis inferni*" de l'ofertori, o l'alliberador inici del *Libera me*.

Bruno Turner, eminent musicòleg anglès a qui tant devem per la seva difusió de la música ibèrica del Renaixement, ho expressava així en la seva edició del rèquiem, publicada el 1988: "*aquesta gran obra mestra només es pot presentar aquí amb respecte i humilitat. L'objectiu d'aquesta edició és encoratjar-ne la interpretació amb el mateix esperit, amb dignitat i simplicitat*". Que així sigui.

Textos i traduccions

Giovanni Pierluigi da Palestrina

Missa Papae Marcelli

Kyrie

Kyrie eleison

Christe eleison

Kyrie eleison

Senyor, tingueu pietat

Crist, tingueu pietat

Senyor, tingueu pietat

Gloria

Gloria in excelsis Deo.

Et in terra pax hominibus bonae voluntatis.

*Laudamus te, benedicimus te, adoramus te,
glorificamus te.*

*Gratias agimus tibi propter magnam gloriam
tuam.*

*Domine Deus, Rex coelestis, Deus Pater
omnipotens,*

Domine Fili unigenite, Jesu Christe altissime,

Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris.

Qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

*Qui tollis peccata mundi, suscipe
deprecationem*

nostram.

Qui sedes ad dextram Patris, miserere nobis.

*Quoniam tu solus sanctus, tu solus Dominus,
tu solus altissimus Jesu Christe.*

Cum Sancto Spiritu in gloria Dei Patris.

Amen.

Glòria a Déu a dalt del cel

i a la terra pau als homes de bona voluntat.

Us lloem, us beneïm, us adorem, us
glorifiquem.

Us donem gràcies per la vostra immensa
glòria.

Senyor Déu, Rei celestial, Déu Pare
omnipotent,

Senyor, Fill unigènit, Jesucrist,

Senyor Déu, Anyell de Déu, Fill del Pare.

Vós que lleveu el pecat del món, tingueu
pietat de
nosaltres.

Vós que lleveu el pecat del món, acolliu la
nostra súplica.

Vós que seieu a la dreta del Pare, tingueu
pietat de
nosaltres.

Perquè vos sou l'únic sant, vos l'únic Senyor,
vos l'únic Altíssim, Jesucrist.

Amb l'Esperit Sant, en la glòria del Déu
Pare.

Que així sigui.

Credo

Credo in unum Deum.

*Patrem omnipotentem, factorem coeli et
terrae,*

visibilitium omnium et invisibilitium.

Et in unum Dominum Jesum Christum,

Filium Dei unigenitum

et ex Patre natum ante omnia saecula.

Deum de Deo, lumen de lumine,

Deum verum de Deo vero,

genitum, non factum

consubstantialem Patri,

per quem omnia facta sunt.

Qui propter nos homines

et propter nostram salutem descendit de coelis.

Crec en un sol Déu.

Pare totpoderós, creador del cel i de la terra,
de totes les coses visibles i invisibles.

I en un sol Senyor Jesucrist,

fill unigènit de Déu,

nascut del pare abans de tots els segles.

Déu de Déu, Llum de Llum,

Déu vertader de Déu vertader;

engendrat, no pas creat,

de la mateixa naturalesa que el pare;

per ell tota cosa fou creada.

El qual per nosaltres els homes

i per la nostra salvació davallà del cel.

I, per obra de l'Esperit Sant,

*Et incarnatus est de Spiritu Sancto
ex Maria virgine, et homo factus est.
Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato,
passus et sepultus est.
Et resurrexit tertia die secundum scripturas,
et ascendit in coelum, sedet ad dextram Dei
Patris,
et iterum venturus est cum gloria iudicare
vivos et
mortuos, cuius regni non erit finis.
Et in Spiritum Sanctum Dominum et
vivificantem,
qui ex Patre Filioque procedit;
qui cum Patre et Filio simul adoratur et
conglorificatur;
qui locutus est per Prophetas.
Et unam sanctam catholicam et apostolicam
ecclesiam.
Confiteor unum baptisma in remissionem
peccatorum.
Et exspecto resurrectionem mortuorum
et vitam venturi saeculi, Amen.*

Sanctus - Benedictus

*Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus
Sabaoth
Pleni sunt coeli et terra gloria tua.
Osanna in excelsis
Benedictus qui venit in nomine Domini.
Osanna in excelsis*

Agnus Dei

*Agnus Dei qui tollis peccata mundi,
miserere nobis.
Agnus Dei qui tollis peccata mundi,
miserere nobis.
Agnus Dei qui tollis peccata mundi,
Dona nobis pacem.*

Tomàs Luis de Victoria

Officium Defunctorum

Lectio: Taedet animam meam

*Taedet animam meam vitae meae,
dimittam adversum me eloquium meum,
loquar in amaritudine animae meae.
Dicam Deo:
Noli me condemnare,*

s'encarnà de la Verge Maria i es féu home.
Crucificat després per nosaltres sota el poder
de Ponç
Pilat, patí i fou sepultat.
I ressuscità el tercer dia, d'acord amb les
Escriptures
i se'n pujà al cel; seu a la dreta del pare
i tornarà gloriós a judicar els vius i els morts,
i el seu regnat no tindrà fi.
Crec en l'Esperit Sant, que és Senyor i infon la
vida;
que procedeix del Pare i del Fill
i juntament amb el Pare i el Fill és adorat i
conglorificat;
que parlà per boca dels profetes.
I en una sola Església, santa catòlica i
apostòlica.
Confesso que hi ha un sol baptisme per
perdonar el pecat.
I espero la resurrecció dels morts
i la vida del món que ha de venir. Que així
sigui.

Sant, sant, sant és el Senyor Déu dels exèrcits.
El cel i la terra són plens de la seva glòria.
Hosanna a les altures.
Beneït el qui ve en nom del Senyor.
Hosanna a les altures.

Anyell de Déu, que llevu el pecat del món,
tingueu pietat de nosaltres.
Anyell de Déu, que llevu el pecat del món,
tingueu pietat de nosaltres.
Anyell de Déu, que llevu el pecat del món,
doneu-nos la pau.

Viure em fa fàstic,
vull desfogar-me a còpia de planys,
vull parlar, ple d'afflicció.
Vull dir a Déu:
No em condemnis,

*indica mihi, cur me ita iudices.
Numquid bonum tibi videtur,
si calumniaris, et opprimas me,
opus manuum tuarum,
et consilium impiorum adiuves?
Numquid oculi carnei tibi sunt:
aut sicut videt homo, et tu vides?
Numquid sicut dies hominis dies tui,
aut anni tui sicut humana sunt tempora,
ut quaeras iniquitatem meam,
et peccatum meum scruteris?
Et scias, quia nihil impium fecerim,
cum sit nemo, qui de manu tua possit eruere.*
(Job 10:1-7)

Introitus

*Requiem aeternam dona eis Domine
et lux perpetua luceat eis.
Te decet hymnus Deus in Sion,
et tibi reddetur votum in Jerusalem:
exaudi orationem meam,
ad te omnis caro veniet.*
(4 Esdr. 2:34-35; Sal. 64(65):1-2)

Kyrie

*Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison*

Graduale

*Requiem aeternam dona eis Domine
et lux perpetua luceat eis.
In memoria aeterna erit justus:
ab auditione mala non timebit.*

Offertorium

*Domine Jesu Christe, Rex gloriae,
libera animas omnium fidelium defunctorum
de poenis inferni, et de profundo lacu:
libera eas de ore leonis,
ne absorbeat eas tartarus,
ne cadant in obscurum:
sed signifer sanctus Michael
repraesentet eas in lucem sanctam.
Quam olim Abrahae promisisti,
et semini eius.*

Sanctus - Benedictus

*Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus,
Dominus Deus Sabaoth.
Pleni sunt coeli et terra gloria tua.
Hosanna in excelsis.*

fes-me entendre què tens en contra meu.
¿T'agrada fer-me mal,
calumniar-me i oprimir-me,
rebutjar l'obra de les teves mans
i afavorir els plans dels malvats?
¿Són ulls de carn els teus ulls,
hi veus només com un home?
¿Els teus dies són curts com els nostres,
dures els pocs anys d'un mortal?
Per què t'afanyes a buscar el meu crim
i a investigar el meu delicte?
Saps prou bé que no he pecat
i que ningú no m'arrencarà de tu.

Dóna'ls Senyor, el descans etern, i que la llum
perpètua els il·lumini, Senyor.
A Sió canten dignament les teves lloances.
A Jerusalem t'ofereixen sacrificis.
Escolta les meves pregàries, Tu, cap a qui van
tots els mortals.

Senyor, tingueu pietat
Crist, tingueu pietat
Senyor, tingueu pietat

Senyor, dóna'ls el descans etern
i fes lluir per a ells la llum sense fi.
El just quedarà en el record etern,
el qual no tingui una mala reputació

Senyor, Jesucrist, Rei de glòria,
allibereu les ànimes dels fidels difunts
de les flames de l'Infern i de l'abisme sens
fons:
allibereu-los de la boca del lleó
perquè l'abisme horrible no els engoleixi
i no caiguin en els llaços de les tenebres.
Que sant Miquel, portador de l'estendard,
els introdueixi en la santa llum;
com li prometeres a Abraham
i a la seva descendència.

Sant, sant, sant és el Senyor
Déu dels exèrcits.
El cel i la terra són plens de la seva glòria.
Hosanna a les altures.

*Benedictus qui venit in nomine Domini
Hosanna in excelsis.*

Agnus Dei

*Agnus Dei qui tollis peccata mundi,
dona eis requiem.*

*Agnus Dei qui tollis peccata mundi,
dona eis requiem.*

*Agnus Dei qui tollis peccata mundi,
Dona eis requiem sempiternam.*

Communio

Lux aeterna luceat eis, Domine .

Cum sanctis tuis in aeternum,

quia pius es.

Requiem aeternam dona eis Domine

et lux perpetua luceat eis

cum sancti tuis in aeternum,

quia pius es.

Requiescant in pace. Amén.

Versa est in luctum

Versa est in luctum cithara mea,

et organum meum in vocem flentium.

Parce mihi, Domine,

nihil enim sunt dies mei.

(Job 30:31; 7:16)

Responsorium

*Libera me, Domine, de morte aeterna,
in die illa tremenda:*

*Quando caeli movendi sunt et terra,
dum veneris iudicare saeculum per ignem.*

*Tremens factus sum ego, et timeo,
dum discussio venerit, atque ventura ira.*

*Quando caeli movendi sunt et terra.
Dies illa, dies irae, calamitatis et miseriae,
dies magna et amara valde.*

Dum veneris iudicare saeculum per ignem.

*Requiem aeternam dona eis, Domine,
et lux perpetua luceat eis.*

*Libera me, Domine, de morte aeterna,
in die illa tremenda:*

Quando caeli movendi sunt et terra.

Dum veneris iudicare saeculum per ignem.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Beneït el qui ve en nom del Senyor.
Hosanna a les altures.

Anyell de Déu, que lleveu el pecat del món,
doneu-los el descans.

Anyell de Déu, que lleveu el pecat del món,
doneu-los el descans.

Anyell de Déu, que lleveu el pecat del món,
doneu-los l'etern descans.

Que la llum eterna llueixi per a ells, Senyor,
enmig dels vostres Sants
perquè sou misericordiós.

Senyor, doneu-los el repòs etern
i feu lluir la llum per a ells sens fi.

Entre els vostres sants per sempre,
car sou misericordiós.

Que descansin en pau. Amén

La meva lira acompanya cants de dol,
i l'orgue, la tonada dels qui ploren.

Deixeu-me tranquil, Senyor,
que els meus dies no són res.

Deslliureu-me, Senyor de la mort eterna,
en aquell dia terrible,

que sotraguejarà els cels i la terra.

Quan vindreu amb el foc per jutjar el món.

Estic tot tremolós i tinc por
del judici que s'atansa i del rigor que ha de
venir,

que sotraguejarà els cels i la terra.

Dia terrible serà aquell dia, de calamitat i de
misèria,

diada grandiosa i molt amargant.

Quan vindreu amb el foc per jutjar el món.

Doneu-los, Senyor, el repòs etern,

que la llum eterna brilli damunt d'ells.

Deslliureu-me, Senyor de la mort eterna,
en aquell dia terrible,

que sotraguejarà els cels i la terra.

Quan vindreu amb el foc per jutjar el món.

Senyor, tingueu pietat

Crist, tingueu pietat

Senyor, tingueu pietat